

Pilar 3 2019

KLP BANKHOLDING AS KONSERN

KLP BANKENS VIRKSOMHET ER INNDELTE I FORRETNINGS- OMRÅDENE PERSONMARKED OG OFFENTLIG MARKED.

Målgruppen i personmarkedet er medlemmer av pensjonsordningene i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP). Banken skal tilby produkter og tjenester til konkurransedyktige betingelser for å bidra til at virksomheter som har valgt KLP som pensjonsleverandør oppleves som attraktive arbeidsgivere.

Tilstedeværelse i markedet for offentlige utlån gjennom KLP Kommunekreditt AS bidrar til konkurranse og at kommuner, fylkeskommuner og virksomhet med offentlig garanti får tilgang til gunstig langsiktig finansiering.

KLP Banken AS eies av KLP gjennom KLP Bankholding AS og har to heleide datterselskaper, KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS.

Innhold

KLP BANKHOLDING AS KONSERN PILAR 3 2019

1	INNLEDNING	4
2	KONSOLIDERING	4
3	KAPITALDEKNINGSREGELVERKET	5
3.1	Pilar 1 – minimumskrav til ansvarlig kapital	5
3.2	Pilar 2 – vurdering av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging	6
3.3	Pilar 3 – offentliggjøring av finansiell informasjon	6
3.4	Krav til uvektet kjernekapital	6
4	ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV	7
4.1	Ansvarlig kapital	7
4.2	Kapitalkrav	7
4.3	Kapitalmål	8
5	KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO	9
5.1	Definisjon av mislighold Metode for beregning av nedskrivninger	9
5.2	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og gjenstående løpetid	9
5.3	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	10
5.4	Bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	10
5.5	Motpartsrisiko knyttet til derivater	11
6	RENTERTISIKO	11
7	STYRING OG KONTROLL AV RISIKO	12
7.1	Risikostyring	12
7.2	Retningslinje for risikostyring	12
7.3	Likviditetsrisiko	12
7.3.1	Porteføljeoversikt og forfallsprofil	13
7.3.2	Styring og kontroll	13
7.4	Kredittrisiko	13
7.5	Markedsrisiko	14
7.6	Operasjonell risiko	14
7.7	Compliance risiko	14
7.8	Øvrige risikoer	14
7.9	Bankens interne kapitalbehovsvurdering (ICAAP)	14
7.10	Bankens gjenopprettingsplan	14
8	OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL	15
8.1	Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter	15
8.2	Avstemming av ansvarlig kapital mot balanse 31.12.19	16
8.3	Ansvarlig kapital per 31.12.2019 (vedlegg 3)	17
9	STANDARDTABELL FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM FORETAKETS OVERHOLDELSE AV KRAVET OM MOTSYKLISK KAPITALBUFFER (vedlegg 4)	23

1. Innledning

Dette dokumentet er ment å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3). Dokumentet blir oppdatert årlig, men likevel slik at vesentlige hendelser kan medføre hyppigere oppdatering. Informasjonen i dokumentet gjelder på konsolidert grunnlag for KLP Bankholding AS konsern, som er øverste konsoliderte nivå i KLP Banken konsernet, og tallene er per 31. desember 2019 med mindre det fremgår noe annet.

2. Konsolidering

Alle selskapene som til sammen utgjør KLP Bankholding AS konsern blir fullt ut konsolidert både etter regnskapsreglene og kapitaldekningsformål. Under følger en kort beskrivelse av selskapene.

KLP Bankholding AS ble stiftet 25. februar 2009. Selskapet skal utøve sine eierinteresser i foretak i konsernet som driver bank- eller finansieringsvirksomhet innenfor rammen av den lovgivningen som til enhver tid gjelder, og skal ikke drive annen virksomhet. KLP Bankholding AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Dronning Eufemias gate 10, 0191 Oslo.

Selskapet er et datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP). KLP er et gjensidig forsikringsselskap. KLP Bankholding AS eier 100 prosent av aksjene i KLP Banken AS.

KLP Banken AS er en forretningsbank som ble stiftet 25. februar 2009.

Selskapet tilbyr standard bankprodukter til privatkunder. Banken er en internettbank uten filialer. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Beddingen 8 i Trondheim. Selskapet har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS.

KLP Kommunekreditt AS ble stiftet 25. august 2009. Selskapet yter eller erverver offentlige lån, som er garantert av den norske staten, norske fylkeskommuner eller norske kommuner. Utlånsvirksomheten er hovedsakelig finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. KLP Kommunekreditt AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Beddingen 8 i Trondheim. Selskapet har avdelingskontor i Oslo.

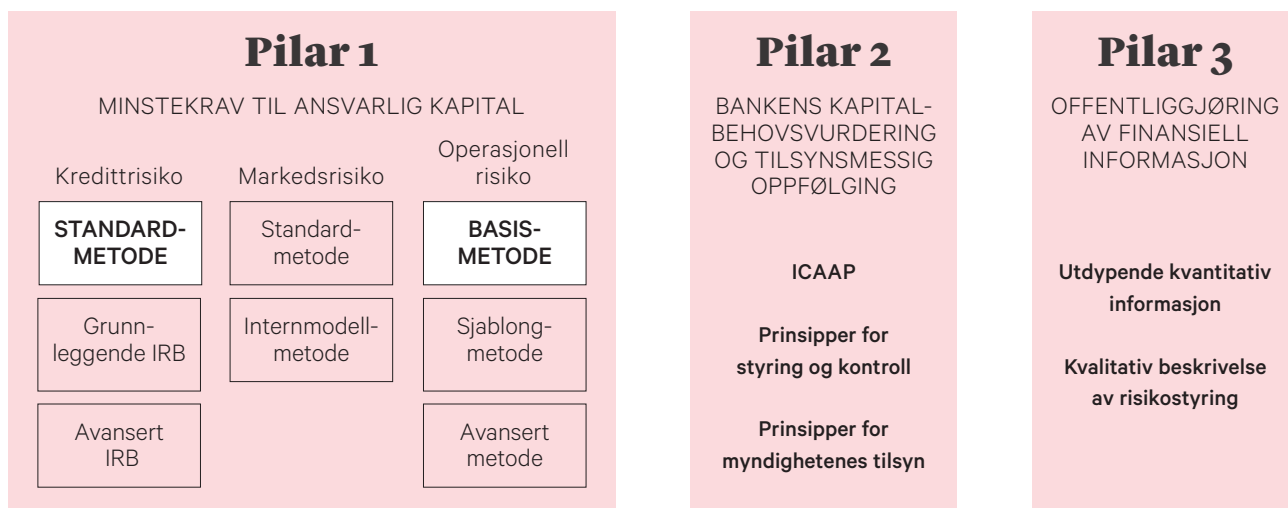
KLP Boligkreditt AS ble stiftet 31. oktober 2013. Selskapet er registrert som et

kredittforetak med rett til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. KLP Boligkreditt AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Beddingen 8 i Trondheim. Selskapet har avdelingskontor i Oslo.

Alle transaksjoner i et finansforetak skal etter finansforetakslovens § 18-3 og 18-4 være i tråd med forretningsmessige prinsipper. Det er etter samme bestemmelser begrensninger når det gjelder utdeling av konsernbidrag både i forhold til størrelsen på konsernbidraget og mottaker av dette. Etter finansforetaksloven kan et finansforetaks kapital/aksjekapital ikke nedsettes uten samtykke fra myndighetene. Det samme gjelder finansforetaks økning av ansvarlig kapital/aksjekapital. Innenfor disse begrensningene kan egenkapital styrkes og gjeld tilbakebetales dersom kapitalkrav er oppfylt og de juridiske enhetene har forsvarlig soliditet.

3. Kapitaldekningsregelverket

EUs kapitaldekningsregelverk Basel II, ble innført i Norge fra 1. januar 2007. Regelverket baseres på tre pilarer som vist i figuren nedenfor:

3.1 PILAR 1 – MINIMUMSKRAV TIL ANSVARLIG KAPITAL

Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning og i henhold til reglene skal det beregnes kapitalkrav for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. For kredittrisiko og operasjonell risiko kan man velge mellom tre ulike metoder. KLP Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Standardmetoden innebærer bruk av standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden hvor kapitalkravet beregnes i forhold til

inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko i Pilar 1.

I finansforetaksloven § 14-1 stilles det følgende minstekrav til ansvarlig kapital:

- 4,5 prosent i ren kjernekapitaldekning
- 6,0 prosent i kjernekapitaldekning
- 8,0 prosent i ansvarlig kapital

Videre stilles det i finansforetakslovens § 14-3 krav til buffere i kapitaldekningen:

- 2,5 prosent i kapitalbevaringsbuffer
- 3,0 prosent i systemrisikobuffer
- 0-2,5 prosent i motsyklisk kapitalbuffer

Motsyklisk kapitalbuffer er et variabelt kapitalkrav som kan ligge mellom 0 og 2,5% avhengig av konjunktursituasjonen. Per 31.12.2019 er kravet til motsyklisk kapitalbuffer 2,5 prosent. Kravet vurderes av Finansdepartementet hvert kvartal. I tillegg vurderer Finansdepartementet annethvert år om systemrisikobufferen skal økes.

Alle bufferkravene skal dekkes av ren kjernekapital.

Tabellen nedenfor viser samlet kapitalkrav under Pilar 1 for KLP Banken.

31.12.2019	Minimumskrav ren kjernekapital	Kapitalbevaringsbuffer	Systemrisikobuffer	Motsyklisk kapitalbuffer*	Samlet ren kjernekapital	Hybridkapital	Tilleggskapital	Samlet kapitalkrav
	4,5 %	2,5 %	3,0 %	2,5 %	12,5 %	1,5 %	2,0 %	16,0 %

* Motsyklisk kapitalbuffer øker til 2,5 % fra 31.12.2019

3.2 PILAR 2 – VURDERING AV SAMLET KAPITALBEHOV OG INDIVIDUELL TILSYNSMESSIG OPPFØLGING

Pilar 2 stiller krav til bankenes samlede vurdering av kapitalbehov (ICAAP), hvor bankene skal gjøre en egenvurdering av kapitalbehovet gitt risikoen i virksomheten. Vurderingen av kapitalbehovet skal være framoverskuende og risikobasert, og inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risiko som banken er eller kan bli utsatt for. Prosessen skal sikre at bankens styre;

- identifiserer, måler, aggregerer og overvåker bankens risiko
- holder tilstrekkelig kapital i forhold til bankens risikoprofil
- legger til rette for videreutvikling og forbedring av bankens risikostyring

Finanstilsynet skal gjennomgå og vurdere foretakenes samlede risikonivå og tilhørende kapitalbehov (SREP) med jevne mellomrom, basert på foretakenes størrelse, kompleksitet og virkeområde, samt graden av risiko som foretaket representerer for det finansielle systemet. KLP Banken er definert i gruppe 3, som omfatter mindre og mellomstore foretak som driver

innen et begrenset antall forretningsområder og hovedsakelig innenfor et lokalt geografisk område i Norge. Foretak i denne gruppen får en detaljert SREP-vurdering med skriftlig tilbakemelding fra Finanstilsynet hvert tredje år.

Basert på KLP Bankens ICAAP for 2019 vurderte Finanstilsynet at KLP Banken skulle ha et Pilar 2-t tillegg på 1,5 prosent av beregningsgrunnlaget til å dekke risikoer som banken er utsatt for, og som ikke, eller bare delvis er dekket av minstekravet i pilar 1. Dette er en reduksjon i Pilar 2-kravet på 0,6 prosent fra forrige SREP i 2016, og skyldes tilpasninger i rammer som banken har gjort for å redusere kapitalkravet.

3.3 PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV FINANSIELL INFORMASJON

Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon.

Kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon er gitt i del XI av CRR/CRD IV-forskriften, som gjennomfører EUs kapitaldekningsregelverk. Bankene skal offentliggjøre opplysninger som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapital-

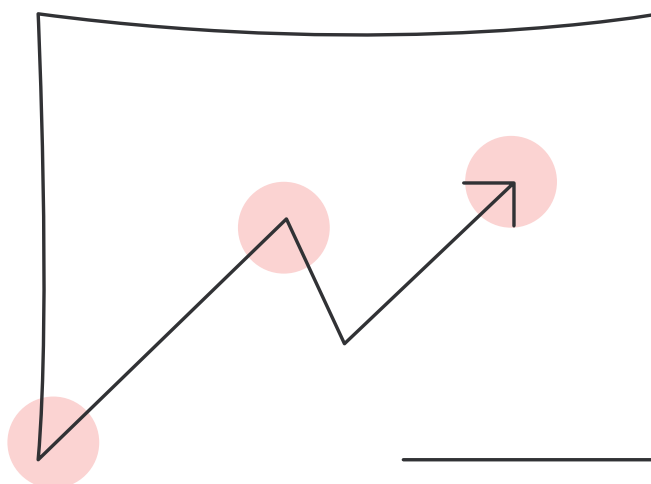
forhold, samt styring og kontroll. Formålet med pilar 3 er å supplere minimumskravene i pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølgingen i pilar 2.

3.4 KRAV TIL UVEKTET KJERNEKAPITAL

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital som andel av foretakenes eksponeringer før risikovektning. Uvektet kjernekapitalandel er en soliditetsindikator som supplerer de risikovektede minstekravene. Bestemmelsene følger av CRR/CRD IV-forskriften og stiller krav til uvektet kjernekapitalandel på minst 3 prosent samt en buffer på minimum 2 prosent for alle banker, og ytterligere 1 prosent buffer for systemviktige banker. Forskriften åpner for at banker som benytter standardmetoden til å beregne av kapitalkrav for kreditt-risiko kan søke om unntak fra bufferkravet på 2 prosent. KLP Banken har fått innvilget unntak fra bufferkravet på 2 prosent på bakgrunn av bankens store andel av utlån med lave risikovekter (boliglån og offentlige utlån). KLP Bankens krav til uvektet kjernekapitalandel er dermed 3 prosent. Per 31.12.2019 var uvektet kjernekapitaldekning i KLP Bankholding AS konsern 5,4 prosent.

¹ ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process

² SREP – Supervisory review and evaluation process

4. Ansvarlig kapital og kapitalkrav

4.1 ANSVARLIG KAPITAL

Følgende poster inngår i den ansvarlige kapitalen til KLP Bankholding AS konsern

TUSEN KRONER	31.12.2019	31.12.2018
KJERNEKAPITAL		
Innbetalt aksjekapital/grunnfondsbeviskapital	1 064 550	1 064 550
Overkursfond	730 450	730 450
Fond o.l. som inngår i kjernekapitalen	430 097	347 247
Sum kjernekapital før fradrag	2 225 097	2 142 247
FRADRAK I KJERNEKAPITAL		
Verdijustering som følge av krav om forsvarlig verdsettelse	3 119	2 015
Immaterielle eiendeler	20 447	25 299
Utsatt skattefordel	10 341	8 796
Sum fradrag i kjernekapital	33 907	36 110
Tilleggskapital	0	0
Netto ansvarlig kapital	2 191 190	2 106 137

4.2 KAPITALKRAV

Tabellen nedenfor viser minimumskravet til ansvarlig kapital fordelt på engasjementskategorier.

TUSEN KRONER	2019		2018	
	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Institusjoner	308 613	24 689	299 963	23 997
Stater	0	0	0	0
Offentlig eide foretak	0	0	0	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	6 575 624	526 050	5 922 925	473 834
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	3 348 562	267 885	3 384 588	270 767
Massemarked	170 558	13 645	82 717	6 617
Obligasjoner med fortrinnsrett	273 712	21 897	156 334	12 507
Forfalte engasjementer	97 389	7 791	63 181	5 054
Øvrige engasjementer	57 476	4 598	62 714	5 017
Sum minimumskrav kredittrisiko	10 831 934	866 555	9 972 422	797 794
Operasjonell risiko basismetode	598 563	47 885	499 525	39 962
CVA-risiko	1 212	97	1 555	124
Minimumskrav ansvarlig kapital	11 431 709	914 537	10 473 502	837 880

4.2 KAPITALKRAV - FORTS.

Tabellen nedenfor viser minimumskravet til ansvarlig kapital fordelt på engasjementskategorier

TUSEN KRONER	2019
	Kapitalkrav
BUFFERKRAV	
Systemrisikobuffer 3 %	342 951
Kapitalbevaringsbuffer 2,5 %	285 793
Motsyklisk kapitalbuffer 2,5 %	285 793
Sum bufferkrav	914 537
Ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke bufferkravene	1 276 653

Per 31.12.2019 er minimumskravet til ansvarlig kapital for KLP Bankholding AS konsern 915 millioner kroner, mens netto ansvarlig kapital utgjør 2 191 millioner kroner. Dette innebærer at konsernet har tilgjengelig 1 277 millioner kroner i ren kjernekapital til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet på 915 millioner kroner.

4.3 KAPITALMÅL

KLP Banken konsernet har fått et Pilar 2- tillegg fra Finanstilsynet på 1,5 prosent gjeldende fra 31.12.2019.

Tabellen under viser sammensetningen av KLP Bankens kapitalmål per 31.12.2019.

	31.12.2019
Minimumskrav Pilar 1	8,0 %
Bufferkrav (ren kjernekapital) Pilar 1	8,0 %
Samlet kapitalkrav under Pilar 1	16,0 %
Pilar 2 - krav	1,5 %
Buffer på kapitalkravet	0,5 %
Kapitalmål	18,0 %
Kapitaldekning 31.12.2019	19,2 %

Kapitaldekningen i KLP Bankholding AS konsern var pr 31.12.2019 på 19,2 prosent og var dermed over kapitalmålet på 18,0 prosent. Kapitalen består kun av ren kjernekapital.

5. Kreditrisiko og motpartsrisiko

5.1 DEFINISJON AV MISLIGHOLD OG VERDIFALL. METODE FOR BEREGNING AV NEDSKRIVNINGER

Definisjon av mislighold

For regnskapsformål regnes det som mislighold dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager, eller en konto er overtrukket sammenhengende i minimum 90 dager. I tillegg vurderes et engasjement som misligholdt dersom det av forskjellige årsaker har blitt tapsmerket, for eksempel ved gjeldsforhandlinger, etablert gjeldsordning og/eller konkurs.

Metoder for beregning av nedskrivninger

1. januar 2018 implementerte banken tapsavsetninger etter ny regnskaps-

standard, IFRS 9. I henhold til denne standarden er en tapsmodell for beregning av forventede tap innført. Avsetning for forventede tap er avhengig av om kredittrisikoen har økt betydelig siden første gangs innregning. Ved første gangs innregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal det beregnes forventede tap de neste 12 måneder. Ved vesentlig økning i kredittrisikoen fra første gangs innregning skal det beregnes forventede tap over hele løpetiden. Avsetningen i IFRS 9 skjer på gruppenivå ved bruk av kredittrisikomodeller. Alle engasjementer med mislighold over 90 dager, samt andre tapsutsatte engasjementer, vurderes individuelt. En eventuell nedskrivning skjer på bakgrunn av en

vurdering av sikkerhet og betalingsevne og -vilje. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Ved individuell avsetning vil eiendelen bli utelatt fra vurderingen av gruppeavsetning.

Konstatering av tap føres når det er overveiende sannsynlig at et lån i sin helhet ikke vil bli tilbakebetalt. I slike tilfeller vil tidligere avsetninger på lånet, på gruppe- eller individuelt nivå, bli tilbakeført.

5.2 ENGASJEMENTER FORDELT PÅ ENGASJEMENTSTYPER, GEOGRAFISKE OMRÅDER OG GJENSTÅENDE LØPETID

Samlet engasjementsbeløp fordelt på engasjementstyper

TUSEN KRONER Engasjementstyper	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Sum
Utlån til personmarkedet (boliglån og kredittkort)	18 386 349	2 116 758	20 503 107
Utlån til offentlig marked	16 547 394	370 820	16 918 214
Likviditet	4 691 563	-	4 691 563
Sum utlån og fordringer	39 625 306	2 487 578	42 112 884

Samlet engasjementsbeløp fordelt på geografiske områder

TUSEN KRONER Geografisk område	Utlån til personmarkedet	Utlån til offentlig marked	Likviditet	Ubenyttede rammer	Sum
Sør-/Øst-Norge	11 666 744	7 169 023	4 691 563	1 279 216	24 806 547
Vest-Norge	3 189 832	3 078 238	-	724 273	6 992 343
Midt-Norge	1 770 687	2 787 769	-	230 103	4 788 559
Nord-Norge	1 759 085	3 512 363	-	253 986	5 525 435
Sum utlån og fordringer	18 386 349	16 547 394	4 691 563	2 487 578	42 112 884

Fordeling av hovedstolbeløp etter gjenstående løpetid

TUSEN KRONER	Sum	Udefinert	Inntil 1 mnd	Fra 1 mnd til 3 mnd	Fra 3 mnd til 12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Utlån til personmarkedet (boliglån og kredittkort)	18 357 513	3 007 425	45 935	86 424	397 226	2 300 080	12 520 422
Utlån til offentlig marked	16 468 493	-	40 564	123 064	649 545	3 562 213	12 093 107
Likviditet	4 650 591	1 566 591	-	239 000	69 000	2 776 000	-
Totale utlån og fordringer	39 476 596	4 574 016	86 499	448 488	1 115 771	8 638 293	24 613 529

5.3 MISLIGHOLD, NEDSKRIVNINGER OG AVSETNINGER PÅ GARANTIER

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

TUSEN KRONER	Hovedstol forfalte engasjementer			Hovedstol på engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger	Resultatførte nedskrivninger siste år
	7-30 dager	31-90 dager	Over 90 dager			
Personmarked	292 847	77 652	84 967	3 635	1 794	6 642
Offentlig marked	7 792	16 555	-	-	-	-
Sum	300 639	94 207	84 967	3 635	1 794	6 642

Engasjementer misligholdt mer enn 90 dager fordelt på geografiske områder

TUSEN KRONER	Geografisk område			2019	2018
Geografisk område	Kredittkort	Boliglån	Rammelån/kreditt		
Sør-/Øst-Norge	1 732	39 792	1 844	43 368	32 844
Vest-Norge	458	10 772	664	11 893	8 736
Midt-Norge	263	15 012	-	15 276	7 056
Nord-Norge	263	14 168	-	14 431	7 635
Sum	2 715	79 744	2 508	84 967	56 271

5.4 BRUK AV SIKKERHETER M.V. VED FASTSETTELSE AV KAPITALKRAV

Innenfor personmarked ytes lån med pant i bolig- og fritidseiendom. Ved beregning av verdi av eiendommer skal forsvarlig markedsverdi legges til grunn. Som grunnlag for beregning av denne brukes ulike kilder avhengig av den konkrete sak. Retningslinjer for dette er nedfelt i bankens kreditthåndbok for personmarked. Verdivurderingene oppdateres kvartalsvis gjennom vasking

mot Eiendomsverdi AS sin modell for verdi-estimering av boligeiendommer.

Innenfor offentlig sektor ytes lån til kommuner og fylkeskommuner, og selskaper med garanti fra kommuner eller fylkeskommuner. Ved utgangen av 2019 var alle garantier selvskyldnerkausjoner fra kommuner eller fylkeskommuner.

Ved beregning av kapitalkrav tas det ikke hensyn til motregningsadgang

med unntak av eksponeringer i form av derivatkontrakter.

Ulike former for konsentrasjonsrisiko vurderes i bankens årlige risikoanalyse og ICAAP.

Det gjøres ikke bruk av offisiell rating ved beregningen av kapitaldekningskrav.

5.4 BRUK AV SIKKERHETER MV. VED FASTSETTELSE AV KAPITALKRAV

Engasjementer fordelt på typer av motparter

TUSEN KRONER	2019 Engasjementsbeløp før sikkerheter	2018 Engasjementsbeløp før sikkerheter
Institusjoner	2 250 394	1 499 813
Stater	307 315	368 873
Lokale regionale myndigheter	16 578 590	17 065 823
Multilaterale utviklingsbanker	121 678	121 940
Pantesikkerhet i eiendom	18 084 914	17 092 733
Massemarked	178 718	273 656
Obligasjoner med fortrinnsrett	2 737 116	1 563 342
Forfalte engasjementer	96 446	61 877
Øvrige engasjementer	2 986 202	175 876
Samlet engasjementsbeløp	43 341 372	38 223 933

5.5 MOTPARTSRISIKO KNYTTET TIL DERIVATER

Nominelt beløp, brutto og netto (etter motregning) virkelig verdi for motpartsrisiko for derivater

TUSEN KRONER	2019	2018
Nominelt beløp	4 853 814	5 533 441
Brutto eksponering	71 642	98 940
Netto eksponering	-	-

Tabellen viser eksponering for motpartsrisiko for finansielle derivater. Nominelt beløp tilsvarer hovedstol eller underliggende størrelse på kontrakt. Brutto eksponering viser virkelig verdi for alle derivater med positiv verdi, med et tillegg for fremtidig eksponering

ring over gjenstående løpetid. Netto eksponering viser også virkelig verdi for derivater med positiv verdi, men kun for kontraktsparter hvor verdien av alle derivater med denne motpart er positiv. Per utgangen av 2019 har KLP Banken konsernet ingen motparter hvor verdien

av alle derivater med motparten har positiv verdi, og har således ingen motpartsrisiko knyttet til dette. Flere av derivatavtalene inneholder klausuler om at motparten skal stille sikkerhet dersom vår eksponering overstiger bestemte grenseverdier.

6. Renterisiko

Bankens renterisiko stammer fra ulikheter i rentereguleringstidspunkter for utlån og innlån. Renterisikoen styres ved hjelp av derivatavtaler, først

og fremst rentebytteavtaler. Renterisiko beregnes som verdiendring ved ett prosentpoengs endring i alle renter. Tabellen nedenfor viser faktisk rente-

risiko for KLP Banken-konsernet fordelt på hovedposter på eiendels-siden og gjeldssiden.

KILDE FOR RENTERISIKO	31.12.2019 Renterisiko i millioner kroner	31.12.2018 Renterisiko i millioner kroner
Utlån	-106	-130
Plasseringer	-5	-3
Innlån	95	105
Derivater	24	29
Sum renterisiko	7	0

7. Styring og kontroll av risiko

7.1 RISIKOSTYRING

KLP Banken-konsernet er eksponert mot ulike typer risiko. Det er derfor etablert et rammeverk for risikostyring som har til hensikt å sørge for at risikoer blir identifisert, analysert og gjenstand for styring ved hjelp av retningslinjer, rammer, rutiner og instruksjoner. Styret i KLP Banken AS og styrene i bankens datterselskaper har vedtatt retningslinjer for de ulike risikoområdene banken er eksponert for samt en overordnet retningslinje for risikostyring som omfatter prinsipper, organisering, rammer mv. for bankkonsernets samlede risiko. Risikoretningslinjene er av overordnet karakter og utfylles av rutiner og instruksjoner fastsatt på administrativt nivå. På enkelte områder inneholder retningslinjene også spesifikke rammer for enkelt-selskaper i konsernet.

Styret i KLP Banken AS har nedsatt et risikoutvalg i henhold til Finansforetakslovens § 13-6, (4). Risikoutvalget behandler saker særlig knyttet til risiko og har en rådgivende funksjon ovenfor styret.

7.2 RETNINGSLINJE FOR RISIKOSTYRING

Retningslinje for risikostyring omhandler prinsipper som er generelle for ulike typer risikoer, og retningslinjen er slik sett overordnet retningslinjene for enkelt-risikoer. Retningslinjen omhandler blant annet roller i bankkonsernets risikostyring, herunder krav til og retningslinjer for risikostyringsfunksjonen. Formålet med risikostyringsfunksjonen

er blant annet å kontrollere at risikoretningslinjene og andre retningslinjer for risikostyring blir fulgt. Denne funksjonen utføres av avdeling for risikostyring og compliance, som har ansvar for å utarbeide periodiske risikorapporter til ledelsen og styret, samt rapportere ved eventuelle brudd på rammer eller retningslinjer. Avdelingen, som har en uavhengig rolle i forhold til øvrige avdelinger, har også andre oppgaver knyttet til bankkonsernets risikostyring, herunder ansvar for videreutvikling av metoder for risikomåling og stresstesting, risikoanalyser samt dokumentasjon av prosessen for kapitalbehovsvurdering (ICAAP).

Retningslinjen inneholder videre en beskrivelse av bankkonsernets risikoappetitt, risikoprofil og risikotoleranse. Det fremgår av beskrivelsen av risikoprofilen at bankkonsernets inntjening skal være et resultat av inn- og utlånsaktivitet, og ikke fra annen finansiell risikotagning.

I retningslinjen er det gitt føringer for bankkonsernets interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP). Denne prosessen skal i tillegg til styret også involvere ulike miljøer i virksomheten.

I den overordnede retningslinjen og i de øvrige risikoretningslinjer er det lagt opp til å benytte stresstesting som metode for risikomåling og som verktøy for kommunikasjon og meningsutveksling rundt risikoforhold. Med stresstesting forstås i denne sammenheng både følsomhetsanalyser og scenario-

analyser. Retningslinjene inkluderer risikotoleranse for de enkelte risikoene og for bankkonsernets samlede risiko, og disse risikotoleransene er definert basert på ulike stressscenarier. Det skal jevnlig gjennomføres ulike former for stress-testing for å måle at bankkonsernets faktiske eksponering ligger innenfor vedtatte toleransegrenser.

7.3 LIKVIDITETSRISIKO

Med likviditetsrisiko forstås risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

Utlån i personmarkedet vil hovedsakelig bli finansiert ved hjelp av innskudd og ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Utlån innenfor offentlig sektor er i dag finansiert med obligasjoner med fortrinnsrett og annen markedsfinansiering. Det er etablert program for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Alle utstedte obligasjoner i dag er i norske kroner.

KLP Banken konsernet vil i årene fremover være påvirket av hvor godt markedet for obligasjoner med fortrinnsrett fungerer, men banken har en ekstra trygghet knyttet til refinansieringsevnen som følge av den høye kredittkvaliteten i utlånene til offentlig sektor.

7.3.1 Porteføljeoversikt og forfallsprofil

Bankens likviditetsportefølje består utelukkende av papirer som har «investment grade» rating. Per 31. desember 2019 utgjør bankens likviditetsreserve 4,6 milliarder kroner, og figuren under viser likviditetsreserven fordelt på rating/instrument (tall i millioner kroner).

7.3.2 Styring og kontroll

Bankkonsernets retningslinje for likviditetsrisiko inneholder prinsipper, krav og rammer som gjelder for styring av bankens likviditetsrisiko. Retningslinjen inkluderer en formulering av likviditetsrisikoprofil og det er fastsatt ulike krav og rammer for å etterleve dette, herunder mål for innskuddsdekning, rammer for refinansieringsbehov for ulike tidshorisonter og krav til likviditetsbuffer. Retningslinjen inneholder også noen spesifikke krav for KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS for å oppfylle særlige likviditetskrav for utstedere av obligasjoner med fortrinnsrett. Bankens beredskapsplaner for finansielle kriser inngår fra 2019 i bankens gjenopprettingsplan 3.

³ Se kap. 7.10 for mer om bankens gjenopprettingsplan

7.4 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at lånekunder, derivatmotparter, utstedere av verdipapirer og andre motparter ikke kan eller vil gjøre opp for seg til avtalt tid, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisiko knyttet til bankens utlånsvirksomhet er lav idet utlånene i hovedsak er lån til, eller lån garantert av, norske kommuner eller fylkeskommuner, og lån med pant i bolig- og fritidseiendom.

Utlånsvirksomheten i KLP Banken konsernet er organisasjonsmessig inndelt i personmarked og marked for offentlig sektor. Alle utlån er gitt til norske låntakere. Konsentrasjonen mot enkeltlåntakere er begrenset av individuelle styrefastsatte rammer.

Retningslinje for kredittrisiko inneholder overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til kredittrisiko. Retningslinjen slår fast at KLP Banken konsernet skal ha en lav kredittrisiko-profil og inneholder begrensninger på typer av utlån og prinsipper for organisering og drift av utlånsvirksomheten. Retningslinjen inkluderer også en overordnet fullmaktstruktur for utlån og øvrig motpartseksposering. Fullmaktene utenfor personmarkedsområdet

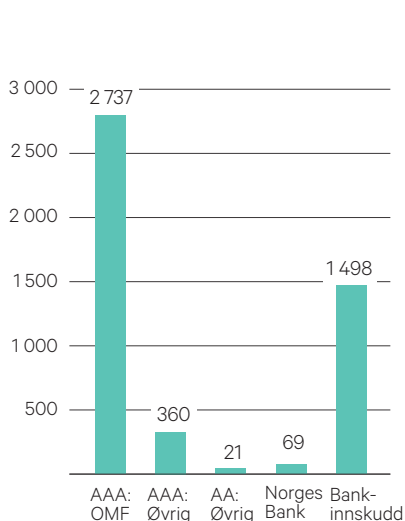
er begrenset av styrevedtatte rammer for enkeltlåntakere. Ved fastsetting av rammer for låntakere benyttes en risikoklassifiseringsmetodikk hvor de enkelte låntakere tilordnes en risikoklasse basert på et sett av kriterier. Enkelte kredittsaker krever behandling av kredittkomité før beslutning. Dette gjelder blant annet alle saker som ligger utenfor administrasjonens fullmakt og derfor skal besluttes av styret. Kredittkomitéene har ingen fullmakter og har således kun en råd-givende rolle overfor beslutningstaker.

Kredittrisiko knyttet til verdipapirutstedere, derivatmotparter og andre motparter innenfor treasury-området er også begrenset av styrevedtatte rammer for enkeltmotparter. Retningslinje for kredittrisiko inkluderer også noen spesifikke krav for enkeltelskaper. Dette gjelder blant annet for KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS, hvor det opereres med stramme retningslinjer for sammen-setning av sikkerhetsmassen.

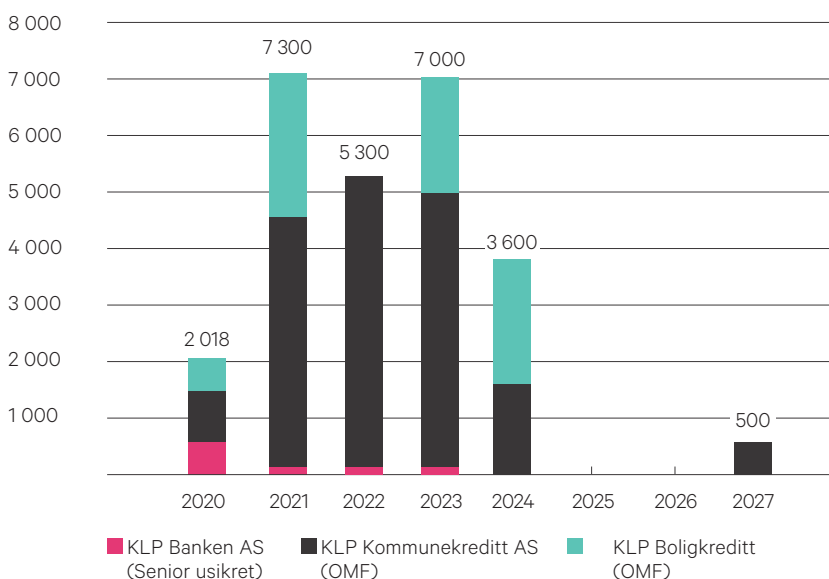
7.5 MARKEDSRISIKO

Med markedsrisiko forstås her risiko or redusert virkelig verdi av egenkapital som følge av svingninger i markedspriser for eiendeler og gjeld.

LIKVIDITETSRESERVEN
MILLIONER KRONER

FORFALLSPROFIL KLP BANKEN KONSERN
MILLIONER KRONER

Endringer i kredittmarginer er imidlertid ekskludert og dette er omhandlet i retningslinje for kredittrisiko.

KLP Banken AS er eksponert mot markedsrisiko som følge av bankens inn- og utlånsvirksomhet og forvaltning av bankens likviditet. Banken har ingen handelsportefølje, og eksponeringen er derfor begrenset til renterisiko. Renterisiko oppstår som følge av forskjeller i tidspunkt for renteregulering for bankens eiendeler og gjeld. Risikoen knyttet til slike ubalanser reduseres ved hjelp av derivatkontrakter. Hele utlånsporteføljen består av lån i norske kroner.

Retningslinje for markedsrisiko angir bankens overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til markedsrisiko. Retningslinjen slår fast at markedsrisikoen skal søkes redusert slik at bankens samlede markedsrisiko er lav. Det fremgår videre at banken ikke aktivt skal ta posisjoner som eksponerer banken for markedsrisiko. Videre er det i retningslinjen fastsatt rammer for renterisiko. Rammene er satt som et fast kronebeløp, og nivået på rammene skal sikre at bankens lave markedsrisikoprofil etterleveres. Det operative ansvaret for styring av bankens markedsrisiko tilligger bankens finansavdeling.

7.6 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Lavrisikoprofilen til KLP Banken konsernet når det gjelder andre risikoer innebærer at operasjonell risiko er en viktig risikotype for banken. Bankens målsetting er å ha god styring og kontroll av den operasjonelle risikoen, og for å oppnå dette må banken ha gode prosesser og klare ansvarsforhold knyttet til operasjonell risiko.

Det er etablert en egen retningslinje for operasjonell risiko som inneholder

overordnede prinsipper og krav knyttet til prosess for identifisering og vurdering av operasjonell risiko, hvordan operasjonelle risikoer skal håndteres, kontrollaktiviteter og ansvarsforhold knyttet til operasjonell risiko, samt rapportering av operasjonell risiko til styret.

7.7 COMPLIANCE RISIKO

Compliance risiko er definert som risikoen for at banken blir gjenstand for sanksjoner, irettesettelser, vesentlige økonomiske tap, omdømmetap, eller at KLP Bankens kunder vil lide betydelig økonomiske tap som følge av manglende overholdelse av gjeldende regelverk for virksomheten.

Det er etablert en egen retningslinje for compliance risiko som skal bidra til å redusere compliance risikoen i banken. Compliancefunksjonen skal sørge for at relevante endringer i regelverket fanges opp og gjøres kjent for ledelsen, samt bidra til at virksomheten tilpasser seg slike endringer. Compliancefunksjonen skal videre holde styret orientert om endringer i regelverket som kan ha vesentlig betydning, og gi råd knyttet til compliance til øvrige deler av bankkonsernet.

7.8 ØVRIGE RISIKOER

KLP Banken konsernet er også eksponert mot andre risikoer enn de som er tilegnet en egen retningslinje. Dette inkluderer forretningsrisiko, hvor den viktigste usikkerheten er knyttet til marginutviklingen for innlån og utlån, og dette er en risiko som vies stor oppmerksomhet av ledelse og styre.

7.9 BANKENS INTERNE KAPITALBEHOVSVURDERING (ICAAP)

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankkonsernets egen prosess for å vurdere kapitalbehovet. Formålet med prosessen er både å gjøre selve beregningen av kapitalbehovet, men også å sikre høy bevissthet om de risikoer virksomheten er eksponert for.

Vurderingen som gjøres er framover-skuende, og kapitalbehovet vurderes i forhold til bankkonsernets nåværende og fremtidige risikoprofil. Vurderingen og tallmessige beregninger må derfor ta høyde for kjente interne endringer, endringer i rammebetingelser, vekstplaner mv. De tallmessige beregningene skjer i form av følsomhetsanalyser og scenarioanalyser hvor man beregner betydningen av samtidige endringer i flere variabler.

Rollefordelingen mellom styret og administrasjonen innebærer at styret, som har et overordnet eierskap til prosessen, godkjenner utforming og metodevalg og i tillegg beregningene som gjøres av administrasjonen. Administrasjonen fremlegger en rapport som styrebehandles minst årlig. Prosessen munner ut i et kapitalmål samt en plan for kapitalen de nærmeste årene. ICAAP er gjenstand for vurdering av internrevisjonen.

7.10 BANKENS GJENOPPRETTINGSPLAN

Styret i KLP Banken konsernet har i 2019 etablert bankens første gjenopprettingsplan i henhold til EUs krisehåndteringsdirektiv, og krav i Finansforetakslovens § 20-5. KLP Banken har benyttet forholdsmessighetsprinsippet og forenklete krav til planen i henhold til Finanstilsynets rundskriv 10/2019.

Bankens gjenopprettingsplan inneholder både en beredskapsplan for finansielle kriser og gjenopprettingsplan for banken. En rekke indikatorer som måles løpende skal kunne gi et varselsignal som indikerer at foretakets finansielle stilling kan bli alvorlig svekket hvis det ikke gjennomføres nødvendige tiltak for å motvirke dette. Alle indikatorene gjennomgås månedlig i bankens risikoforum, og styret orienteres om status gjennom månedsrapporten fra ledelsen.

8. Offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital

Det norske kapitaldekningsregelverket er i samsvar med CRD IV, og i forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak er det med virkning fra 22. august 2014 gitt nye bestemmelser om ansvarlig kapital i del B. Kapitalkravsforskriften § 45-5 angir krav om offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital. Opplysningene skal gis i form av standardiserte skjemaer som følger under.

8.1 SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV DE VIKTIGSTE AVTALEVILKÅRENE FOR KAPITALINSTRUMENTER (vedlegg 1)

31.12.2019

1	Utsteder	KLP Bankholding AS konsern
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	N/A
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	N/A

BEHANDLING ETTER KAPITALREGELVERKET

4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Ren kjernekapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Ren kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Konsolidert
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ordinær aksjekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	2 191 190
9	Instrumentets nominelle verdi	1 064 550
9a	Emisjonskurs	0,2377
9b	Innløsningskurs	N/A
10	Regnskapsmessig klassifisering	Egenkapital
11	Opprinnelig utstedelsesdato	25.02.2009
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	N/A
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	N/A
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	N/A

RENTER/UTBYTTE

17	Fast eller flytende rente/utbytte	N/A
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	N/A
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	N/A
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	N/A
21	Vilkår om rentøkning eller annet incitament til innfrielse	N/A
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	N/A

8.1 SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV DE VIKTIGSTE AVTALEVILKÅRENE FOR KAPITALINSTRUMENTER (VEDLEGG 1) - forts.

31.12.2019

KONVERTERING/NEDSKRIVNING

23	Konvertibel eller ikke konvertibel	N/A
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	N/A
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	N/A
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	N/A
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	N/A
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	N/A
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	N/A
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

8.2 AVSTEMMING AV ANSVARLIG KAPITAL MOT BALANSE 31.12.2019

TUSEN KRONER	Balanse KLP Bankholding AS Konsern	Rad i skjema vedlegg 3
EIENDELER		
Immaterielle eiendeler	20 447	
Herav immaterielle eiendeler	-20 447	8
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	10
GJELD		
Utsatt skatt	-10 341	
Herav motregnet utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller	-	10
EGENKAPITAL		
Aksjekapital	1 064 550	1
Overkurs	730 450	1
Opptjent egenkapital	430 097	2

8.3 ANSVARLIG KAPITAL PER 31.12.2019 (vedlegg 3)

		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
REN KJERNEKAPITAL INSTRUMENTER OG OPPTJENT KAPITAL				
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond herav: instrumenttype 1 herav: instrumenttype 2 herav: instrumenttype 3	1 795 000	26 (1), 27, 28 og 29	
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	430 097	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.		26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
STATLIGE INNSKUDD AV REN KJERNEKAPITAL OMFATTET AV OVERGANGSBESTEMMELSER				
5	Minoritetsinteresser			84
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte			26 (2)
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	2 225 097	Sum rad 1	

		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
REN KJERNEKAPITAL REGULATORISKE JUSTERINGER				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (negativt beløp)	-3 119	34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	-20 447	36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-10 341	36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	

8.3 ANSVARLIG KAPITAL PER 31.12.2019 (vedlegg 3) - forts.

	(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av over- gangs- regler
REN KJERNEKAPITAL REGULATORISKE JUSTERINGER			
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap		
	herav: filter for urealisert tap 1		
	herav: filter for urealisert tap 2		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: ...		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-33 907	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26
29	Ren kjernekapital	2 191 190	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus

8.3 ANSVARLIG KAPITAL PER 31.12.2019 (vedlegg 3) - forts.

ANNEN GODKJENT KJERNEKAPITAL INSTRUMENTER		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard			
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)	
STATLIGE INNSKUDD AV FONDSOBLIGASJONSKAPITAL OMFATTET AV OVERGANGSBESTEMMELSER				
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer		Sum rad 30, 33 og 34	
ANNEN GODKJENT KJERNEKAPITAL INSTRUMENTER		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41a, 41b og 41c	
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Frادrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
	herav: ...			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	0	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	
44	Annen godkjent kjernekapital	0	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43	
45	Kjernekapital	2 191 190	Sum rad 29 og rad 44	

8.3 ANSVARLIG KAPITAL PER 31.12.2019 (vedlegg 3) - forts.

TILLEGGSKAPITAL INSTRUMENTER OG AVSETNINGER		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		62 og 63	
47	Tilleggs kapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)	
STATLIGE INNSKUDD AV TILLEGGSKAPITAL OMFATTET AV OVERGANGSBESTEMMELSER				
48	Ansvarlig låne kapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)	
51	Tilleggs kapital før regulatoriske justeringer		Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	
TILLEGGSKAPITAL: REGULATORISKE JUSTERINGER		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig låne kapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67	
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig låne kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig låne kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c	
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjerne kapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp) herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		469 (1) (b) og 472 (10)	
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjerne kapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp) herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag herav: filter for urealisert tap herav: filter for urealisert gevinst herav:...		468 468	
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	0	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggs kapital	0	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	2 191 190	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjerne kapital herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjerne kapital herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital		472 (10) (b) 469 (1) (b)	
60	Beregningsgrunnlag	11 431 709		

8.3 ANSVARLIG KAPITAL PER 31.12.2019 (vedlegg 3) - forts.

KAPITALDEKNING OG BUFFERE		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
61	Ren kjernekapitaldekning	19,2 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	19,2 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	19,2 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	8,0 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer	2,5 %		
66	herav: motsyklisk buffer	2,5 %		
67	herav: systemrisikobuffer	3,0 %		
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0,0 %	CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	1 276 653	CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	

8.3 ANSVARLIG KAPITAL PER 31.12.2019 (vedlegg 3) - forts.

GRENSER FOR MEDREGNING AV AVSETNINGER I TILLEGGSKAPITALEN		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
76	Generelle kredittrisikoreserver			62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen			62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap			62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger			62

KAPITALINSTRUMENTER OMFATTET AV OVERGANGSBESTEMMELSER		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	

9. Standardtabell for offentliggjøring av opplysninger om foretakets overholdelse av kravet om motsyklisk kapitalbuffer (vedlegg 4)

Finansdepartementet fastsatte 28. september 2016 endringer i forskrift om nivå på motsyklisk kapitalbuffer og CRR/CRD IV-forskriften. Forskriftsendringene innebærer

anerkjennelse av andre lands nivå på motsyklisk kapitalbuffer for norske bankers engasjementer i utlandet, noe foretakene skal ta hensyn til i beregningen av sin foretaksspesifikke

kapitalbuffersats. KLP Banken konsernet har kun engasjementer i Norge, og har derfor beregnet motsyklisk kapitalbufferkrav ihht. norsk kapitalbufferkrav.

STANDARDTABELL FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM FORETAKS OVERHOLDELSE AV KRAVET OM MOTSYKLISK KAPITALBUFFER (vedlegg 4)

Geografisk fordeling av relevante kredittengasjementer

Rad	Generelle kredittengasjementer		Engasjementer i handelsporteføljen		Verdipapiriseringsengasjementer		Kapitalkrav			Totalt	Vekter for kapitalkrav	Motsyklisk kapitalbuffersats
	Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Summen av lange og korte posisjoner i handelsporteføljen	Verdien av engasjementer i handelsporteføljen for interne modeller	Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Herav: Generelle kredittengasjementer	Herav: Engasjementer i handelsporteføljen	Herav: Verdipapiriseringsengasjementer			
	010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
010 Inndeling etter land												
Land: 001 Norge	43 341 372						1 829 073			1 829 073	1,00	2,50 %
020	43 341 372	-	-	-	-	-	1 829 073	-	-	1 829 073	1,00	2,50 %

TABELL 2

Størrelsen på foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer

Rad	Kolonne
	010
010 Samlet beregningsgrunnlag	11 431 709
020 Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffersats	2,50 %
030 Krav til foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer	285 793

KLP BANKEN AS

Beddingen 8
7042 Trondheim
Organisasjonsnr.: 993 821 837

BESØKSADRESSE, TRONDHEIM

Beddingen 8

BESØKSADRESSE, OSLO

Dronning Eufemias gate 10

klp.no

Tlf: 55 54 85 00
klpbanken@klp.no

